

7/917

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 107 . 895

Konu : Yazılı Soru Önergesi

18 Ocak 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığı'nın 27.11.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 1684 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Metin ERGUN'un tarafıma tevcih ettiği, 7/917 esas no'lu yazılı soru önergesi, TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereği Maliye Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve TEDAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EK :

- Önerge cevabı (6 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN METİN ERGUN'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/917 ESAS NO'LU)

SORULAR:

Mermer hem yapı malzemesi, hem de süsleme ve dekorasyon amacıyla çok sık kullanılan taşlardan biridir. Bilimsel alanda ise mermer kalker ve dolomatik kalkerlerin ısı ve basınç altında başkalaşıma uğrayarak kristalleşmesi sonucu oluşmuş metamorfik bir kayadır.

Dünyada mermerlerin aranması ve çıkarılmasından üretilen ürünün kullanılmasına kadar büyük bir teknolojik gelişme sağlanmıştır. Halen 75 milyon ton/yıl olan dünya mermer üretimi %30 büyüyerek 10 yıl içinde 160 milyon ton/yıl'a ulaşmıştır. Ülkemizde ise halen 6 milyon ton/yıl mermer üretimi ile dünya üretimimizdeki payımız %8, dünya ticaretimizdeki payı ise %3,5 dolayındadır. Dünya rezervlerinin %42'sine sahip olan ülkemizde çok çeşitli renk ve desende, mükemmel kalitede mermerlerimiz mevcuttur.

Ülkemizde mermer sektörünün yaklaşık 22 yıllık bir geçmişi vardır. Yakın zaman kadar Avrupa'dan ithal edilen makineler ve bu makinelerde kullanılan tüketim malzemelerinin tamamı, ülkemizde, özellikle son 15 yıldan bu yana üretilmekte ve yurt dışına da ihraç edilmektedir. Buna rağmen ülkemiz dünya mermer sektöründe olması gereken noktada değildir. Dünya sıralamasında üretimde 5. ihracatta ise 16. sırada yer almaktadır. Bununla birlikte mermer ve doğal taşlarımızın çok ciddi anlamda sorunları da bulunmaktadır.

Ülkemiz mermerlerinin daha da gelişmesi ve dünya pazarında kendine yer edinmesi için önündeki sorunların bir an evvel çözülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda;

SORU 1:

Mermer Sektörünün sorunlarıyla ilgili Bakanlık olarak herhangi bir çalışmanız var mı?

CEVAP 1:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olarak, sadece mermer sektörü değil tüm madencilik sektöründe yatırımları yönlendirmek, sektörün ekonomimize olan katkısını arttırmak ve sektörde karşılaşılan sorunları gidermek amacıyla sektörde faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının katılımı ile Maden Kanunu ve Uygulama Yönetmeliklerinde yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerle sektörün önündeki yasal engeller kaldırılmış, madencilik sektörü tek bir yasal çatı altında toplanmış, yatırımcıya daha fazla ruhsat güvencesi getirilmiş ve madencilik faaliyetlerinin tabi olduğu izinlerin alınması basitleştirilmiş, bürokratik işlemler azaltılmış ve yasaklar yerine izin işlemlerinin belirli kurallar dâhilinde alınması esası getirilmiştir.

Bunun dışında sektörde karşılaşılabilecek problemlerle ilgili olarak Bakanlığımıza yapılan talepler de ayrıca değerlendirilerek çözüme kavuşturulabilmesi için azami çaba sarf edilmektedir.

Mermer, üretim safhasında madencilik sektörünü ilgilendirdiği kadar kullanım alanı dikkate alındığında da inşaat sektörünü de ilgilendirmektedir. Ülkemizde inşaat sektörünün kamu ayağını takip ve koordine eden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı da mermer ile ilgili olarak aşağıdaki çalışmaları yapmıştır:

89/106/EEC Yapı Malzemeleri Direktifi uyumlaştırılarak hazırlanan "Yapı Malzemeleri Yönetmeliği", 08.09.2002 tarihli ve 24870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yönetmelik kapsamında CE işaretlemesine tabii ürünlere ait standartları içeren liste "Yapı Malzemeleri

Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Uygulanacak Teknik Şartnamelerin Yayımlanması Hakkında Tebliğin Değiştirilmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No:YİG-15/2007-05)” ekinde yer almaktadır. 30.05.2007 tarihli ve 26537 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan bu tebliğ AB Resmi Gazetesinde de yayınlanmış olup, TSE tarafından 15.05.2007 tarihine kadar Türk Standardı haline getirilen uyumlaştırılmış standartları içermektedir.

Anılan tebliğ uyarınca mermer ile ilgili standartlar aşağıdaki gibidir ve bu standartların geçiş süreleri dolmuş olup, söz konusu ürünler için CE işaretlemesi mecburidir.

Mermerler (Doğal Taşlar) ile ilgili CE işaretlemesine tâbi standartlar :

- TS EN 1341 Dış zemin döşemeleri için tabii kaplama taşları - Özellikler ve deney metotları
- TS 2809 EN 1342 Dış zemin döşemeleri için tabii parke taşları - Özellikler ve deney metotları
- TS EN 1343 Dış zemin döşemeleri için tabii bordür taşları -Özellikler ve deney metotları
- TS EN 1469 Doğal taş mamulleri - Kaplamada kullanılan plâkalar - Özellikler
- TS EN 12057 Doğal taş mamuller - Modüler karolar – Gerekler
- TS EN 12058 Doğal taş mamuller - Döşeme ve merdiven kaplama plâkları – Gerekler

SORU 2:

Hükümetin uyguladığı düşük kur ve yüksek faiz politikalarıyla düşen döviz fiyatları karşısında her geçen gün girdi fiyatlarındaki maliyet artarken ihracattan kar edilememektedir. Bu konuda herhangi bir düzenleme yapılabilir mi?

CEVAP 2:

Hükümetin uyguladığı döviz kurları ve faiz politikaları hususu, Bakanlığımın görev ve yetkileri arasında olmadığından yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

SORU 3:

Teşvik Yasası ile haksız rekabet sağlanmaktadır. Vergi oranları ÖTV, KDV Oranları ve SSK Prim miktarları dünya ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Sektörün sıkıntılarını biraz olsun gidermek ve rahatlatmak için sektörel teşvik sağlanamaz mı? Diğer bazı sektörlerle verildiği gibi “ÖTV Dışı Sektör” mermer sektörüne de tanınmaz mı?

CEVAP 3:

Mermer teslimlerinde ve mermer sektörünün girdilerinde katma değer vergisi oranının indirilmesi, mermerin ikamesi mallarla ilgili benzer talepleri özendireceğinden Maliye Bakanlığınca bu aşamada uygun mütalaa edilmemektedir.

Öte yandan, Maliye Bakanlığı, mermer taşlarının imalatçıları ya da ithalatçıları tarafından yapılan teslimleri özel tüketim vergisinin konusuna girmediğini bildirmiştir.

SORU 4:

Ocaklarda ve tesislerde sık sık elektrik kesintileri yaşanmakta olup, bu da üretimi olumsuz etkilemektedir. Kesintilerin önlenmesi için trafolara kesici ölçü birimleri (KÖK) konulamaz mı?

CEVAP 4:

Afyonkarahisar ili İncehisar ilçesindeki mermer ocaklarının beslendiği bölge, İncehisar DM'den çıkıp TR-90 kabinine girmekte, bu Kesiçi Ölçü Kabininden (KÖK) müşterilerin yoğun olduğu bölgelere çıkış yapılmaktadır. Bu sebeple soruda bahsedilen KÖK, İncehisar ilçesi Ocaklar grubu enerji nakil hattında mevcuttur. Ayrıca tamamen mermer fabrikalarının beslendiği Afyon TM-2 İncehisar-1 enerji nakil hattından branşman alan 7 adet KÖK bulunmakta ve mermer fabrikaları bu kabin çıkışları üzerinden gruplar halinde beslenmektedir.

Bununla birlikte bölgedeki enerji kesintilerinin çok büyük bir kısmı mermer ocaklarında ve fabrikalarında bulunan özel müşteri hatları ve trafolarından kaynaklanmaktadır. Bölgedeki müşterilerin enerji nakil hattı ve trafolarına düzenli bakım yaptırması halinde arıza sayısı büyük oranda azalacaktır.

Muğla ilimizde bulunan mermer ocakları çoğunlukla ormanlık sahalarda ve dağlık bölgelerde bulunmakta olup, mermer ocaklarının enerji aldığı hatlarımız genellikle eski köy enerji nakil hatlarıdır. 2005-2006-2007 yıllarında bu bölgelerde kısmi bakım çalışmaları yapılmış ve arıza sayıları düşürülmüştür. 2008 yılı Yatırım Programı kapsamında bu bölgedeki bazı enerji nakil hatlarının yenilenmesi ve gerekli noktalara KÖK tesis edilmesi planlanmakta olup, kesintilerin asgariye indirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

SORU 5:

Ülkemiz mermerlerine rakip olarak Çin'den İthal edilen granit mermer miktarı her geçen gün artmakta. Çin granitinin çok düşük maliyetlerle üretildiği bilinmektedir. Ülkemiz mermerlerinin Çin graniti ile rekabet edebilmesi için bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldı ise nelerdir?

CEVAP 5:**Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yapılan çalışmalar:**

Ekonomimizin gelişmesinde önemli rolü bulunan ve ithal girdiye dayanmayan nadir sektörlerimizden birisi olan doğal taş sektörü ihracatı, 2006 yılında bir önceki yıla göre %27 oranında artarak 1,02 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılı Ocak-Eylül döneminde de artış devam etmiş; sektör ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %21 oranında artarak 916 milyon dolara ulaşmıştır.

2006 yılında doğal taş ihracatımızda %94 ile en büyük payı alan blok ve işlenmiş mermer traverten ihracatımız bir önceki yıla göre %28 oranında artarak 963 milyon dolar olarak gerçekleşirken söz konusu tutarın 797 milyon dolarlık kısmını işlenmiş mermer ihracatı oluşturmaktadır. 2007 yılı Ocak-Eylül döneminde ise mermer ihracatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre %19 artışla 846 milyon dolar olarak gerçekleşirken söz konusu dönemde işlenmiş mermer ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %16 artışla 690 milyon dolara ulaşmıştır. Ancak, ülkemizdeki ihracat potansiyeli bu rakamların çok daha üstündedir. 2010 yılında 2.5 milyar dolarlık mermer ve doğal taş ihracat rakamına ulaşılması hedeflenmektedir.

İhracatımızın artırılması, ihraç ürünlerimizin çeşitlendirilmesi ve mevcut pazarlardaki paylarımızın korunması amacıyla yurt dışında gerçekleştirilen ticari nitelikli fuarlara katılım sağlanmakta, alım heyetleri ve ticaret heyetleri düzenlemektedir.

Alım heyetleri kapsamında, Türkiye'nin ekonomisi ve ihracat potansiyeli hakkında misafir işadamlarına bilgi verilmekte, Türk özel sektör firmalarının yabancı firma temsilcileriyle ikili iş görüşmeleri yapmaları ve iş bağlantıları kurmaları sağlanmakta, Türk ihraç ürünlerinin daha yakından tanıtılması amacıyla ülkemizde düzenlenen fuarlar ziyaret edilmekte, ihracata yönelik faaliyeti bulunan tesisler gösterilmekte ve ilgili sanayi odaları ile meslek kuruluşlarının ziyaret edilerek görüş alışverişi yapılması sağlanmaktadır. Bu çerçevede, 4-8 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Natürel Stone Mermer, Doğaltaş Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı ile eşzamanlı olarak, Azerbaycan, Japonya, Kuveyt, Malezya, Suudi Arabistan ve Ukrayna'dan ülkemize gelen 60 firma temsilcisinin katılımı ile bir alım heyeti programı gerçekleştirilmiştir. 26- 30 Kasım 2007 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilen Anatolia Stone Fuarı ile eşzamanlı olarak da, Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Arap Emirlikleri, Çin Halk Cumhuriyeti, Hırvatistan, Hindistan, İran, Kuveyt, Mısır, Pakistan, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan ve Ürdün'den ülkemize gelen firma temsilcilerinin katılımıyla bir alım heyeti programı düzenlenmiştir. Heyet Başkanı konumundaki Bakan veya DTM Müsteşarı başkanlığında resmi yetkililer ile ihracatçı firmalarımızdan oluşan Ticaret Heyeti çerçevesinde ise; firmalar arasında ikili iş görüşmeleri yapılırken, Heyet Başkanı, muhatabı konumundaki yetkili makamlar ile üst düzeyde ikili ticari ilişkilerimiz ve ihracatçılarımızın sorunları üzerine temaslar gerçekleştirmektedir.

Diğer taraftan, ihracatımızın artırılması, ihraç ürünlerimizin çeşitlendirilmesi ve ticari ilişkilerimizi daha dengeli ve sürdürülebilir bir hale getirmek üzere hazırlanan Pazara Giriş Projeleri kapsamında Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından "Doğal Taş Sektöründe Ürün Odaklı Pazara Giriş Çalışması" hazırlanmıştır.

Yukarıda belirtilen faaliyetler dışında, ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri (İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği ve Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği) tarafından sektör ihracatının artırılmasına yönelik olarak çok sayıda tanıtım faaliyeti gerçekleştirilmektedir.

Ülkemiz yerli sanayicilerinin ithalattaki haksız rekabet koşulları ve artan ithalattan zarar görmelerini önlemek ve yerli üreticilerimizin ithal mallarla rekabet edebilirliğini güçlendirmek amacıyla Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması eki Anlaşmalar çerçevesinde hazırlanmış olan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat, İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemleri Mevzuatı ile Tekstil ve Konfeksiyon Ürünleri İthalatında Korunma Önlemleri Mevzuatı yürürlükte bulunmakta ve Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Bu kapsamda Çin Halk Cumhuriyeti menşeli granitlerin, haksız rekabet yaratacak şekilde dumpingli fiyatlarla Türkiye'ye ihraç edildiği tespit edilmiş olup 14/09/2006 tarihli ve 26289 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2006/25 sayılı Tebliğ ile sonuçlandırılan dumping soruşturması neticesinde söz konusu granitlerin ithalinde anılan Tebliğ'in yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ton başına 90 ABD Doları tutarında dampinge karşı önlem yürürlüğe girmiştir.

Bunun yanında, 6802.23 ve 6802.93 G.T.İ.P'li granitlerin ithalatında 29/07/2005 tarihli ve 25890 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2004/15 Sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ kapsamında ülke ayrımı gözetilmeksizin fiyat kriterli gözetim uygulanmaktadır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yapılan çalışmalar:

Ülkemizin de dâhil olduğu Gümrük Birliği Anlaşması, Avrupa Birliğine üye ve aday ülkeler arasında ticarete teknik engel yaratmamak ilkesi gereğince malların serbest dolaşımına imkân tanımıştır.

Yurdumuza giren Çin malı ürünlerin çoğu Avrupa Birliğine üye veya aday ülkeler üzerinden gelmekte ve ithalatçı ülke ile ülkemiz mevzuatı eş değer olduğu için denetim faaliyetlerine tâbi tutulamamaktadır. Ancak ülkeler kendi konumlarından ötürü risk grubu yüksek olarak nitelendirdikleri ürün grupları için gümrük kapılarında denetim faaliyetlerini yürütebilmektedirler. Yurdumuzun büyük bir bölümünün deprem kuşağında yer almasından ötürü binaların taşıyıcı sistemine etki eden ürün grupları ülkemiz adına risk grubu yüksek ürünler olarak belirlenmiş ve bu ürün gruplarının gümrük kapılarında denetime tabi tutulmaları sağlanmıştır. Ancak granit mermer olarak adlandırılan doğal taş grubu ürünler direkt olarak binaların taşıyıcı sistemine etki etmediği için denetimleri gümrük kapılarında yapılamamaktadır. Bu tür ürünlerin denetimi piyasa gözetimi ve denetimi çerçevesinde yetkili kamu kurumu aracılığı ile piyasada yapılmaktadır. Bu tür denetimlerde şikâyet mekanizması oldukça etkin olmakta ve bilinçli tüketiciler ile sektörün yerli üreticilerinden gelen şikâyetler kısa sürede değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca Başbakanlığa, Bakanlıklara ve Valiliklere 03.09.2004 tarihli ve 2-B/1028 sayılı yazısı ile gönderilen kamuya ait yapılarda, bölgede üretilen doğal taş ve mermerlerin kullanılması hususundaki genelgede;

"Her bölgenin kendine has doğal yapısını yaşatmak için inşa edilecek eserlerde, o yörede çıkartılan doğal taş ve mermeri kullandırmak suretiyle yöresel özellikleri korumak ve zenginleştirmek hepimizin görevi olup, il sınırları ve çevre illerde üretilen bu taşların öncelikle o bölgede kullanılmasında ayrıca ekonomik büyük yarar görülmektedir.

Bu nedenle, ilinizde yapılacak olan kamuya ait yapılarda o bölgede üretilen doğal taş ve mermerlerin kullanılması hususunda gerekli özenin gösterilmesi" istenmiştir.

SORU 6:

Raîc fiyat cetvelinde doğaltaşlarımız ve mermerlerimizin çok azının yer aldığı bilinmektedir. Bunun bir sebebi var mıdır?

CEVAP 6:

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayınlanan inşaat birim fiyatlarına esas işçilik, araç ve gereç rayîc listelerinde, 2004 yılında 28 adet mermer ve granit cinsi, 5 adet yöresel taş bulunmakta iken sonraki yıllarda mermer ve granit cinsi 84 adet, yöresel doğal taş ise 10 adet olmuştur.

Üretici şahıs veya firmaların, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının internet sayfasında yayınladığı başvuru esaslarına uygun olarak müracaat etmeleri halinde, talepleri incelenerek, değerlendirilmeye alınmaktadır.

SORU 7:

Mermer işletme tesislerinde mermer, su püskürten makinelerle kesildiğinden hava ve çevre kirlenmesine sebebiyet vermemektedir. Bunun için emisyon izninden muaf tutulamaz mı?

CEVAP 7:

Mevcut mevzuata göre, çalışmaları ve yapısı nedeniyle insan sağlığı ve çevre üzerinde olumsuz etkileri olan, Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (ETKI-İKKY) Ek—8 A ve B listelerinde yer alan tesislerin, işletilmesi için “Emisyon izni” alınması gerekmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin Ek-8 A ve B listeleri tesislerin kirletici vasfı dikkate alınarak belirlenmiş olup, bu belirlemede tesislerin kapasiteleri önemli rol oynamaktadır. Bazı tesisler kapasitesine bakılmaksızın, üretimi esas alınarak mevcut yönetmeliğe göre A Grubu veya B grubu emisyon iznine tabi tesisler olarak değerlendirilirken, bunların dışında kalan tesislere kapasite sınırlaması getirilerek, mevcut yönetmelikte A Grubu emisyon iznine tabi tesisler, B Grubu emisyon iznine tabi tesisler veya kapsam dışı tesisler olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda; ETKHKK Yönetmeliği Ek-8.2.2 maddesi gereğince üretim kapasitesi belirlenerek, 200 ton/gün değeri ve bu değer üzerindeki mermer ocakları B grubu emisyon iznine tabi tutulurken, mermer işleme tesisleri için ise 5000 m³/yıl değeri ve bu değer üzerindeki işleme tesisleri B grubu emisyon iznine tabi tutulmuştur.

Tesislerin ETKHKK Yönetmeliği emisyon iznine tabi tesisler kapsamında değerlendirilmesinde baca kaynaklı emisyonlar önem arz etmekle birlikte, tesislerde tozlu maddelerin taşınması, işlenmesi doldurulması, boşaltılması ve tasnifi sırasında oluşan ve kontrol edilmesi baca sistemine göre daha zor olan baca dışı kaynaklı emisyonlarda önem arz etmektedir.

Bu çerçevede; bu tür tesislerde, mermer bloklarının kesilmesinde sulu sistem kullanıldığı belirtilmekle birlikte, bahsedilen sulama sistemiyle çok küçük boyutlarda olduğu bilinen toz emisyonlarının tamamının kontrol altına alınamayacağı ve bu tesislerde yükleme boşaltma taşıma işlemlerinden kaynaklanan kontrolsüz toz emisyonlarının da olduğu dikkate alındığında, anılan tesislerde, yukarıda belirtilen kapasitelerin üzerinde üretim yapılması durumunda bu tesislerin emisyon izni kapsamı dışında bırakılması mümkün görülmemektedir.